

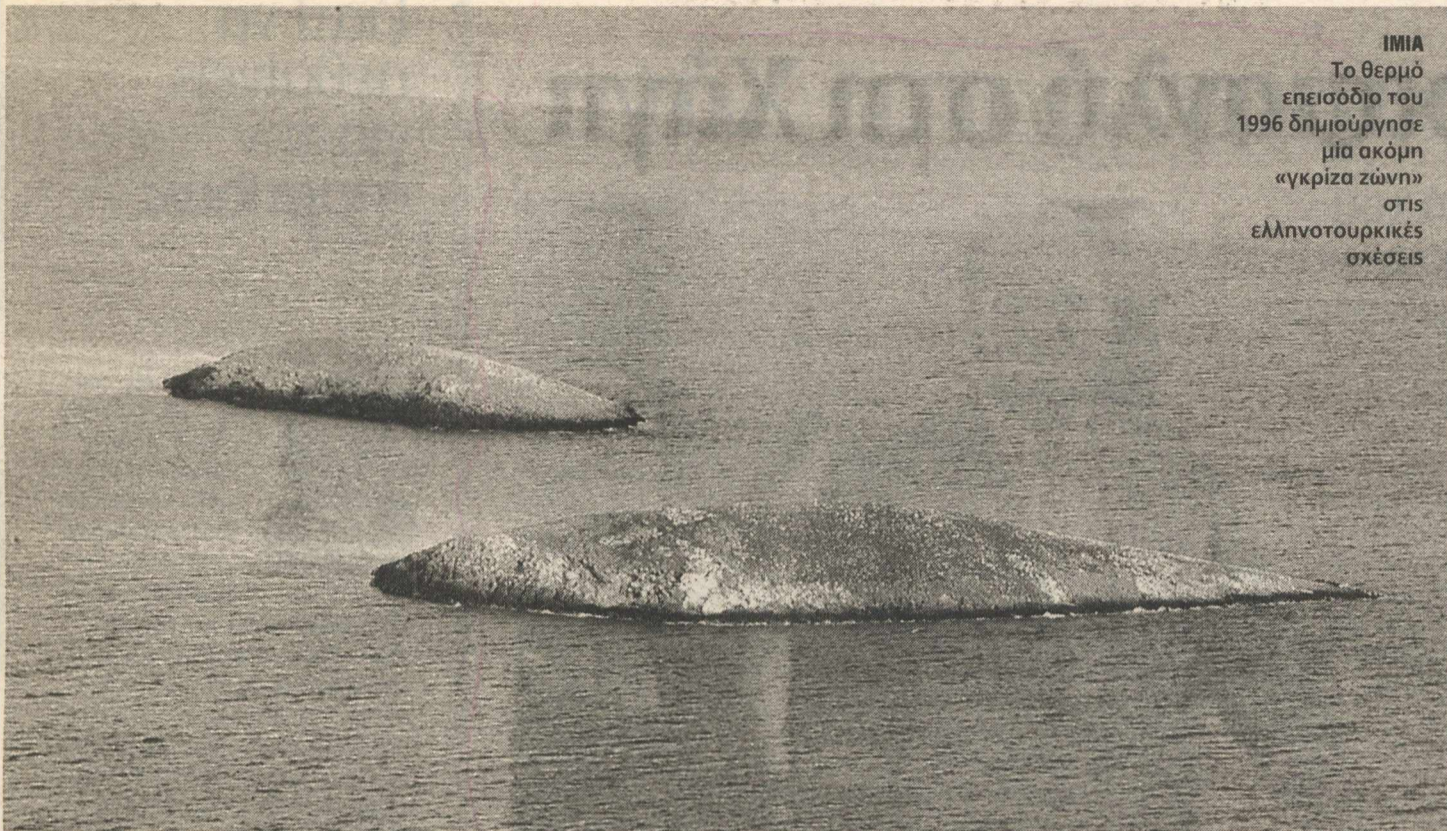
Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

8 | ΠΟΛΙΤΙΚΗ

► Η δικαιοδοσία περνά κατ' αποκλειστικότητα στη σύνθεση του Δικαστηρίου και οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές

► Το προηγούμενο του 1976 για υπογραφή συνυποσχετικού ήταν μια προσπάθεια που σταμάτησε με ευθύνη της Τουρκίας

ΙΜΙΑ
Το θερμό επεισόδιο του 1996 δημιούργησε μία ακόμη «γκρίζα ζώνη» στις ελληνοτουρκικές σχέσεις

Οι «γκρίζες ζώνες» στον δρόμο προς τη Χάγη

Πόσο συμφέρει την Ελλάδα μια εφ' όλης της ύλης παραπομπή στο Διεθνές Δικαστήριο

ΤΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΟΤΡΩΤΣΟΥ

Για να υπάρξει παραπομπή των όποιων ελληνοτουρκικών εκκρεμοτήτων στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης υπάρχει ένα βασικό προαπαιτούμενο το οποίο αφορά στην αποδοχή εκ μέρους και των δύο μερών της γενικής υποχρεωτικής δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου. Αυτή τη στιγμή μόνο η Ελλάδα αποδέχεται αυτή τη δικαιοδοσία.

Ακόμα, όμως, και αν η Τουρκία δηλώσει ότι αποδέχεται τους όρους λειτουργίας του Δικαστηρίου, οι δύο χώρες μέσα από τη διαδικασία των διερρευνητικών διαβουλεύσεων πρέπει να συμφωνήσουν ότι δέχονται να υπογράψουν το προβλεπόμενο συνυποσχετικό. Στο συνυποσχετικό αναφέρονται

ρητώς τα θέματα (διαφορές) τα οποία αποδέχονται και οι δύο χώρες να τεθούν υπό τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου. Από τη στιγμή που το συνυποσχετικό κατατεθεί στη Χάγη, η δικαιοδοσία περνά κατ' αποκλειστικότητα στη σύνθεση του Δικαστηρίου και η όποια απόφασή του είναι δεσμευτική για τις δύο χώρες.

Υφαλοκρηπίδα

Μέχρι σήμερα πάγια ελληνική θέση ήταν πως υπάρχει μόνο μία διαφορά προς διευθέτηση στη Χάγη και αυτή αφορά στην οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας. Το 1976

Ελλάδα και Τουρκία είχαν ξεκινήσει διάλογο για την εκπόνηση συνυποσχετικού σχετικά με την παραπομπή του θέματος της υφαλοκρηπίδας, ο διάλογος αυτός όμως σταμάτησε με ευθύνη της Τουρκίας, η οποία είχε ισχυριστεί πως το θέμα της υφαλοκρηπίδας είναι πολιτική και όχι νομική διαφορά, όπως υποστήριζε και υποστήριζε η ελληνική πλευρά.

Η συμφωνία του Ελσίνκι που πέτυχε η κυβέρνηση του κ. Κώστα Σημίτη προέβλεπε ρητώς πως «εφόσον η Τουρκία δεν είχε επιλύσει τις συνοριακές διαφορές

ΕΛΣΙΝΚΙ
Η συμφωνία που πέτυχε ο πρώην πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης, προέβλεπε την παραπομπή στη Χάγη στην περίπτωση που η Τουρκία δεν είχε επιλύσει τις συνοριακές διαφορές της μέχρι τον Δεκέμβριο του 2004

της μέχρι τον Δεκέμβριο του 2004, όφειλε να συμφωνήσει σε παραπομπή τους στη Χάγη». Η θέση αυτή τροποποιήθηκε - με τη σύμφωνη γνώμη και της κυβέρνησης του κ. Κώστα Καραμανλή - τον Δεκέμβριο του 2004 στις Βρυξέλλες και η -κατά Ελσίνκι- υποχρεωτική παραπομπή στη Χάγη έγινε προαιρετική, γεγονός που θεωρείται ότι αποδέσμευσε την Αγκυρα, αφού οι διαφορές της έναντι της Ελλάδας εξαιρέθηκαν εφεξής από την ευρωπαϊκή της

προοπτική. Σήμερα θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να συναινέσει η Τουρκία σε μία προοπτική «αναθέρμανσης» της παραπομπής των εκκρεμοτήτων στο Διεθνές Δικαστήριο.

Όροι ένταξης

Και αυτό διότι η Αγκυρα αδυνατεί να εκπληρώσει τους όρους ένταξης (μεταρρυθμίσεις, σημαντική βελτίωση δεικτών οικονομίας, αναγνώριση του ευρωπαϊκού status της Κύπρου κ.λπ.), λόγω της ενίσχυσης των εθνικιστικών - αντιευρωπαϊκών δυνάμεων και του πολιτικοστρατιωτικού «βαθέως κράτους», αλλά και γιατί οι συσχετισμοί μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών-μελών έχουν γίνει αισθητά δυσμενέστεροι σχετικά με τη διεύρυνση της Ε.Ε. προς την Τουρκία. Αν παρ' όλα αυτά Ελλάδα και Τουρκία έφταναν στη Χάγη, θεωρείται από πολλούς βέβαιο πως η Αγκυρα θα έβραζε στο τραπέζι θέματα όπως η μη άσκηση του δικαιώματος εκ μέρους της Ελλάδας για την επέκταση των χωρικών υδάτων άνω των έξι μιλίων που είναι σήμερα, η οριοθέτηση των θαλάσσιων συνόρων ως επέκταση της οριογραμμής του Εβρου, το καθεστώς κυριότητας εκατοντάδων αμφισβητούμενων -από την Τουρκία- βράχονησίδων και η αποστρατιωτικοποίηση των νησίων.

ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ

Τι μπορεί να διακινδυνεύσει η χώρα μας και από πού ενδέχεται να προκύψουν οφέλη

Τα ζητήματα εθνικής ασφάλειας, οι διεθνείς συνθήκες και τα επιχειρήματα της Ελλάδας

Πολιτικοί και νομικοί κύκλοι της Ελλάδας που τάσσονται υπέρ της παραπομπής στη Χάγη επισημαίνουν πως η ελληνική πλευρά δεν έχει να φοβηθεί σε τίποτα, δεδομένου ότι έχει εξαιρέσει από τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου ζητήματα εθνικής ασφάλειας (στα οποία εντάσσεται η αποστρατιωτικοποίηση), ενώ πιστεύουν πως το θέμα των «γκρίζων ζωνών» καλύπτεται πλήρως από τις διεθνείς συνθήκες και η έκβαση μιας τέτοιας συζήτησης θα αποβεί μετά βεβαιότητας υπέρ της Ελλάδας.

Επισημαίνουν, μάλιστα, πως για να εγείρει θέμα διεκδίκησης των Ιμίων η Τουρκία, μετά την κρίση του 1996, ο τότε υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας κ. Ονούρ Οϊμέν απέκρυψε τις γνωμοδοτήσεις διεθνών οργάνων σχετικά με τις παλοτουρκικές διαφορές περί τα Δωδεκάνησα.

Βεβαίως, σε μία τέτοια διαδικασία η ελληνική πλευρά δεν μπορεί να προσέλθει χωρίς «διεκδικήσεις» και επιχειρήματα. Διπλωματικοί κύκλοι υποστηρίζουν πως η Ελλάδα μπορεί να επιδώξει -στο πλαίσιο του εφικτού- να αναπροσαρμόσει την αιγιαλίτιδα ζώνη των νησιών κατά περίπτωση πάνω από τα έξι μίλια και επισημαίνουν πως επί κυβέρνησης Σημίτη οι διερρευνητικές επαφές είχαν καταλήξει σε συμφωνία η οποία προέβλεπε την κατά περίπτωση επέκταση των ελληνικών χωρικών υδάτων.

Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών εν έτει 1996 κ. Ονούρ Οϊμέν

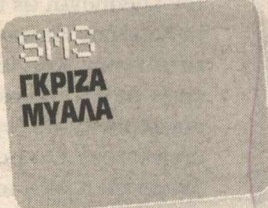
Απώλειες

Γνωστός διπλωμάτης που μετείχε σε αυτές τις επαφές είπε στο «ΘΕΜΑ» πως «οι συζητήσεις αυτές είχαν καταλήξει στην αύξηση της ελληνικής κυριότητας από το 48% του Αιγαίου στο 59%-60%», ωστόσο τονίζει ότι «πρέπει να γίνει κατανοητό και στη χώρα μας πως το Αιγαίο δεν μπορεί να θεωρείται ελληνική λίμνη, διότι κάτι τέτοιο δεν αφορά μόνο τους Τούρκους, αλλά και τους Αμερικανούς και, κυρίως, τους Ρώσους. Αρα δεν θα βρούμε υποστηρικτές αν εμμείνουμε σε μία τέτοια λογική».

Όσοι διαφωνούν με τη λογική της παραπομπής οιοδήποτε άλλο θέματος πλην της υφαλοκρηπίδας επισημαίνουν πως «η διαδικασία του Διεθνούς Δικαστηρίου είναι εκ των πραγμάτων απρόβλεπτη και η Ελλάδα θα απολέσει κυριαρχικά δικαιώματα ακόμα και αν αυτά αμφισβητούνται σήμερα μονομερώς από την Τουρκία».

Θεωρούν βέβαιο πως η ελληνική πλευρά κινδυνεύει να απολέσει την κυριότητα κάποιων βραχονησίδων και αναφέρουν πως είναι επιφορμασμένοι να άποψη ότι δεν θα τεθεί σε αμφισβόλια το δικαίωμα της Ελλάδας να διατηρεί στρατιωτικές δυνάμεις στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

Γιατί θεωρείται δύσκολο να συναινέσει η Τουρκία στην προοπτική αναθέρμανσης της διαδικασίας στο Διεθνές Δικαστήριο

Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

► **Θιασώτης** της «έξυπνης και ευέλικτης» τακτικής ο πρωθυπουργός, αντίθετος στο ενδεχόμενο παραπομπής ο Μολυβιάτης ► **Οι διαφωνίες** και οι ετερόκλητες συμμαχίες

«Οχι» Καραμανλή στη Χάγη

Εμμένει στη γραμμή του και περιμένει πλέον εκτόνωση της τουρκικής επιθετικότητας

ΤΟΥ ΣΠΥΡΟΥ ΓΚΟΥΤΖΑΝΗ

Ο πρωθυπουργός κ. **Κώστας Καραμανλής** παραμένει αντίθετος στην παραπομπή των ελληνοτουρκικών διαφορών στη Χάγη, παρ' ό,τι για λόγους εσωτερικής πολιτικής σκοπιμότητας αφήνει να συνεχίζεται ο διάλογος που άνοιξε με το άρθρο τού τέως Προέδρου της Δημοκρατίας κ. **Κωστή Στεφανόπουλου**.

Η συνάντηση του κ. Καραμανλή με τον πρώην υπουργό Εξωτερικών κ. **Πέτρο Μολυβιάτη** την Πέμπτη αποσκοπούσε ακριβώς στο να επιβεβαιώσει την εμμονή σε αυτή τη γραμμή και να στείλει και το αντίστοιχο μήνυμα. Αλλά και στις συσκέψεις που έγιναν στο Μέγαρο Μαξίμου την τελευταία εβδομάδα ο κ. Καραμανλής δεν έδειξε διατεθειμένος να αλλάξει τακτική. Ο κ. Μολυβιάτης είναι εμπνευστής της πολιτικής αυτής και, σύμφωνα με πληροφορίες, είναι δυσαρεστημένος από τη συζήτηση που διεξάγεται για την αναίρεσή της, ενώ δεν αποκλείεται και δημόσια παρέμβασή του με επιχειρηματολογία εναντίον της τακτικής του Ελσίνκι και της Χάγης.

Ο κ. Καραμανλής, όπως και ο κ. Μολυβιάτης, θεωρεί ότι με την παραπομπή στη Χάγη η Ελλάδα θα απολέσει τμήμα των κυριαρχικών της δικαιωμάτων. Κατά την

ίδια λογική, είναι προτιμότερο να παραμείνει το status στο Αιγαίο ως έχει και τα όποια ζητήματα να παραπεμφθούν στο μέλλον. Εν τώ μεταξύ, μπορεί η Ελλάδα με «έξυπνη και ευέλικτη» τακτική να διαμορφώσει καλύτερες συνθήκες ή ακόμη οι εκκρεμότητες να λυθούν από την καθημερινή πρακτική προς όφελος της χώρας.

Το σκεπτικό των κυρίων Καραμανλή και Μολυβιάτη βασίζεται στην υπόθεση εργασίας ότι η σταδιακή προσαρμογή της Τουρκίας στα ευρωπαϊκά δεδομένα θα επιβάλει αλλαγές στην εσωτερική δομή του συστήματος εξουσίας της χώρας -λόγω του αναπόφευκτου εκδημοκρατισμού-, αλλά και στην εξωτερική της συμπεριφορά απέναντι στη χώρα μας, αφού

για κάθε στάδιο της ενταξιακής της πορείας θα κρίνεται από τους 25, μεταξύ των οποίων η Ελλάδα και η Κύπρος.

Παράλληλα, ο κ. Καραμανλής θεώρησε εγγυηση για την επιθυμητή έκβαση των πραγμάτων την προσωπική του σχέση με τον κ. **Ταγίπ Ερντογάν**, στο πρόσωπο του οποίου νόμιζε ότι βρήκε τον μοναδικό «αξιόπιστο συνομιλητή» της γειτονίας.

Φυσικά, προϋπόθεση αυτής της πολιτικής είναι να υπάρχει ένα ισοζύγιο ισχύος μεταξύ των

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
Η επίσκεψη του κ. Πέτρου Μολυβιάτη (δεξιά) στον πρωθυπουργό κ. Κώστα Καραμανλή (αριστερά) είναι ενδεικτική της δυσαρέσκειας του πρώην υπουργού Εξωτερικών

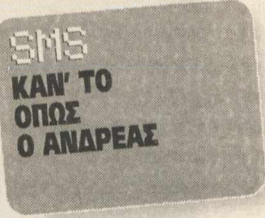
δύο χωρών και η Ελλάδα να διατηρεί αυξημένη αποτρεπτική ικανότητα.

Ευσεβείς πόθοι

Μέσα στα δύο χρόνια όμως οι υποθέσεις εργασίας έχουν κλονιστεί, το τουρκικό σύστημα εξουσίας έδειξε ότι δεν είναι διατεθειμένο να «αυτοκτονήσει» προκειμένου να εξυπηρετήσει τους ευσεβείς πόθους του κ. Καραμανλή και των Ευρωπαίων ηγετών. Επιπλέον, ο κ. Καραμανλής δεν έχει προετοιμάσει την ελληνική κοινή γνώμη ώστε να δεχθεί ασμένως τη δική του πολιτική, που εκ των πραγμάτων θα έχει διακυμάνσεις έντασης. Ετσι, τον

τελευταίο μήνα βρέθηκε μπροστά στην αυξημένη επιθετικότητα της Τουρκίας, που άρχισε σε πολιτικό επίπεδο με τις δηλώσεις του κ. Ερντογάν. Προς το παρόν, ο κ. Καραμανλής περιμένει να αποκατασταθεί η ηρεμία και αφήνει σκοπιμώς ανοικτό και το ενδεχόμενο της Χάγης αφενός ως

απειλή για την Τουρκία -που δεν θέλει την παραπομπή των διαφορών στο Διεθνές Δικαστήριο- και αφετέρου ως δικλίδα ασφαλείας για την εκτόνωση της κοινής γνώμης και των πιέσεων της αντιπολίτευσης. Οσο όμως ο ίδιος δεν ξεκαθαρίζει τη στάση του, αφήνει χώρο να αναπτυχθούν διαφορετικές απόψεις.

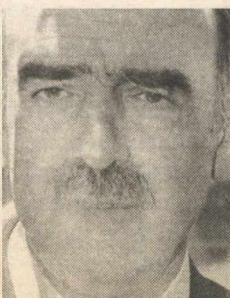
Αυτή τη στιγμή το σύστημα εξουσίας στην Τουρκία δεν είναι διατεθειμένο να «αυτοκτονήσει»

«ΓΡΑΜΜΕΣ»

Οι απόψεις της Ντόρας και η απόρριψή τους από τον Μείμαρκα

Επαφές, γεύματα και διαφωνίες

Το σημαντικότερο είναι ότι η σύγκρουση των αεροσκαφών έδωσε την ευκαιρία στην υπουργό Εξωτερικών κυρία **Ντόρα Μπακογιάννη** να προβάλλει τη δική της γραμμή, η οποία είναι διαμετρικά αντίθετη με αυτή του κ. Μολυβιάτη. Η κυρία Μπακογιάννη με αφορμή την παρέμβαση του κ. **Κωστή Στεφανόπουλου** βλέπει θετικά τη διαμόρφωση μιας τακτικής επίλυσης των ελληνοτουρκικών διαφορών, ακόμη και με παραπομπή στο Διεθνές Δικαστήριο. Η θέση αυτή τη φέρνει απέναντι στον υπου-

ΚΟΝΤΡΑ
Βαγγέλης Μείμαρακας και Ντόρα Μπακογιάννη. Η μεταξύ τους συνάντηση την προηγούμενη εβδομάδα φαίνεται πως δεν ήταν αρκετή για να ξεπεραστεί η μεταξύ τους διαφωνία

γό Εθνικής Αμυνας κ. **Βαγγέλη Μείμαρακ**, ο οποίος την απέρριψε κατηγορηματικά. Την εβδομάδα που πέρασε η κυρία Μπακογιάννη συναντήθηκε με τον κ. **Γιώργο Σουφλιά**, ο οποίος ανησυχεί για την εξέλιξη των ελληνοτουρκικών και οι απόψεις του είναι κοντά σε αυτές της υπουργού Εξωτερικών, αν και οι σχέσεις τους δεν είναι οι καλύτερες. Σύμφωνα με πληροφορίες, η κυρία Μπακογιάννη συνέφαγε την εβδομάδα που πέρασε και με τον κ. Μείμαρακ, αλλά η διαφωνία δεν φαίνεται να ξεπεράστηκε.

Θέμος Αναστασιάδης

Γιατί να πεθαίνεις για την «παρτίδα»;

Όλη η πολιτικο-μιντιακή υποκρισία μαζεμένη σε τρεις λέξεις: «Ο ηρωικός πιλότος!» Στριμώθηκαν τα με-

γάλα κεφάλια για να τους δουν στην κηδεία οι κάμερες και μετά ξεχύθηκαν προς κάθε κατεύθυνση για να μελετήσουν... πώς θα δώσουμε ό,τι «πρέπει» να δώσουμε στους Τούρκους! Μέσω Ελσίνκι; Μέσω Χάγης; Απευθείας με κουμπαριές; Με Ανάν ή χωρίς Ανάν; Γιατί, απ' ό,τι καταλαβαίνω, όλη η συζήτηση γι' αυτό γίνεται. Έχουν συμφωνήσει με τους ισχυρούς της Δύσης ότι θα κάνουμε κάποιες υποχωρήσεις χωρίς να μας πουν ποιες, πώς και κυρίως το... με ποιου την άδεια το αποφάσισαν! Και πώς να το πουν; Ας κάνουν δημοψήφισμα αν τολμούν! **Δεξιοί κι αριστεροί, νέοι, γέροι και αγέννητοι**, πας Έλληνα στα λογικά του έχει γαλουχηθεί και εκφράζεται από μία και μόνο θέση: Δεν διεκδικούμε τίποτα και δεν παραχωρούμε τίποτα! Το μήνυμα αυτό εκπέμπαμε σταθερά τόσα χρόνια στους Τούρκους: Δεν σας ζητάμε τίποτα, δεν σας δίνουμε τίποτα. (Αντε και...) Ίσως να συζητήσουμε για καμιά υφαλοκρηπίδα «και αν»!

Στη «ζούλα», όμως, μας το αλλάξαν και τώρα όλος τους ο προβληματισμός είναι πώς να το κάνουν χωρίς να μας το πούνε! Γι' αυτό και πάει... μέσω Ελσίνκι! Μέσω Χάγης! Μέσω... Ντόρας ή Τιμποκτού ή δεν ξέρω γω τι άλλο. Όλα όσα προτείνουν, απ' τον Καραμανλή ως τον Κωστή και τη Χαριλάου Τρικούπη, σ' αυτό καταλήγουν. Κάτι να δώσουμε κι εμείς γιατί η Τουρκία έχει «ζωτικά συμφέροντα στο Αιγαίο». Η αγωνία τους; Οχι για την πατρίδα! Ακόμα και η λέξη τους ενοχλεί. Δεν υπάρχει στους επίσημους λόγους τους. Λένε «Ελλάδα», λένε «η χώρα μας», αλλά ποτέ «η πατρίδα»!

Ίσως γιατί όλη η ιστορία είναι για την «παρτίδα»! Αν θα κερδίσει τις εντυπώσεις η Μπακογιάννη, αν θα τα φορτώσει ο Καραμανλής στον Παπανδρέου, αν ο Παπούλιας θα φανεί σαν... Στεφανόπουλος (Που όμως τώρα φαίνεται ολίγον Παπούλιας.) Ε, τουλάχιστον ας μη μιλάνε για τον «ηρωικό πιλότο» γιατί από το στόμα τους είναι σαν προσβολή μνήμης νεκρού. Αξίζει να πεθαίνει κανείς για την «παρτίδα»;